

WOJEWODA WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 2 czerwca 2023 r.

WIN-IV.431.1.2023

**Szanowny Pan
Marek Chojnowski
Starosta Ełcki**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Starostwie Powiatowym w Ełku, 19-300 Ełk, ul. Piłsudskiego 4, NIP: 848-18-27-319, REGON: 79-06-71-053.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

1. Pan **Marek Chojnowski** - Starosta, powołany na stanowisko w dniu 6.12.2018 r. (kierownik jednostki kontrolowanej).
2. Pani **Monika Cieślak** - Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Środowiska, zatrudniona na podstawie umowy o pracę od dnia 11.02.2003 r., pełni obowiązki Naczelnika Wydziału od dnia 1.01.2018 r.
3. Pan **Grzegorz Kiersztyn** – Główny specjalista w Wydziale Rolnictwa i Środowiska, zatrudniony na podstawie umowy o pracę od dnia 24.11.2006 r.

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Infrastruktury i Nieruchomości Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- Anna Krajewska - inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 39/2022 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przewodnicząca zespołu kontrolnego, na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli nr **FK-IV.0030.358.2023** z dnia 14 kwietnia 2023 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego,

- Ewa Bonusiak - inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 20/2022 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, członek zespołu kontrolnego, na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli nr **FK-IV.0030.359.2023** z dnia 14 kwietnia 2023 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego.

Termin kontroli: 20 kwietnia 2023 roku. Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 1/2023.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: ocena prawidłowości wydawania przez Starostę decyzji w zakresie wyłączenia z produkcji użytków rolnych, zapobiegania degradacji gruntów, rekultywacji i zagospodarowania gruntów rolnych, prawidłowości sporządzania sprawozdań RRW-11 i RRW-12,

- okres objęty kontrolą: 2022 rok.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190), w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409), zwanej dalej „ustawą”.

Na podstawie ustaleń kontroli, działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

W 2022 r. do Starosty Ełckiego wpłynęły 43 wnioski o wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej, z czego wydano:

- 21 decyzji o wyłączeniu z produkcji użytków rolnych, w których naliczono należności i opłaty roczne;

- 13 decyzji umarzających postępowanie ze względu na ich bezprzedmiotowość;

- 9 decyzji dotyczących wyłączenia gruntów o powierzchni do 0,05 ha pod budowę domów jednorodzinnych, więc zgodnie z art. 12 a ustawy nie naliczono należności i opłat rocznych.

Ponadto do Starosty Ełckiego w 2022 r. wpłynęło 499 wniosków o wydanie zaświadczenia stwierdzającego czy zachodzi konieczność wyłączenia gruntu z produkcji rolnej. Stosownie do art. 11 ust. 1 ustawy, użytki rolne klas IV-VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego nie wymagają wyłączenia z produkcji. W związku z tym, Starosta wydawał zaświadczenia o braku konieczności wyłączenia gruntu z produkcji rolnej.

W kontrolowanym okresie Starosta prawidłowo naliczył należności z tytułu trwałego wyłączenia gruntu z produkcji rolniczej w 21 decyzjach.

Ponadto w 12 decyzjach spośród 21 w których naliczono opłaty, Starosta przyjął wypis z Rejestru Cen i Wartości Nieruchomości prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Ełku do wyliczenia wartości gruntu, natomiast w pozostałych 8 decyzjach ustalił należność z tytułu wyłączenia na podstawie operatu szacunkowego. W przypadku 1 decyzji Starosta zastosował do wyliczenia należności oświadczenie o wartości gruntu, przedłożone przez pełnomocnika właścicieli gruntów. Zgodnie bowiem z art. 12 ust. 6 ustawy, należność za wyłączenie gruntów z produkcji pomniejsza się o wartość gruntu, ustaloną według cen rynkowych stosowanych w danej miejscowości w obrocie gruntami, w dniu faktycznego wyłączenia tego gruntu z produkcji.

Co do zasady ustalenie wartości gruntu należy do tego rodzaju okoliczności, które wymagają posiadania wiadomości specjalnych i powinny być stwierdzane przez biegłego. Zgodnie z art. 84 ustawy Kpa, gdy w sprawie są wymagane wiadomości specjalne, organ administracji powołuje biegłego lub biegłych. Wartość nieruchomości powinien określić rzeczoznawca majątkowy, kierując się wskazaniem zawartymi w dziale IV ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344). Konieczność wyceny nieruchomości przez rzeczoznawcę majątkowego była wielokrotnie podnoszona przez sądy administracyjne (WSA w Warszawie wyrok z 4.11.2011 r., IV SA/Wa1328/11, WSA Gdańsk wyrok z 06.09.2017 r., II SA/Gd 376/11, WSA Poznań wyrok z 19.08.2015 r., IV SA/Po 201/15).

Przyjęcie za podstawę do pomniejszenia wartości gruntu oświadczenia, stanowi **nieprawidłowość**, co ma wpływ na błędne naliczenie należności za wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej. Przyczyną tego stanu jest nieprzestrzeganie przepisu art. 12 ust. 6 ustawy. Odpowiedzialna za ww. nieprawidłowość jest Pani Monika Cieślak – Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

Do Starosty Ełckiego w kontrolowanym okresie nie wpłynął żaden wniosek w sprawie ustalenia kierunku rekultywacji gruntu.

Z analizy przedłożonych dokumentów wynika, że w 2022 r. na terenie powiatu ełckiego obowiązywało 9 koncesji z czego:

- 6 koncesji udzielonych przez Marszałka Województwa Warmińsko – Mazurskiego;
- 3 koncesje na wydobywanie kopalin, udzielone przez Starostę Ełckiego. Dwie spośród trzech koncesji, decyzjami Starosty z dn. 16.11.2022 r. i 28.11.2022 r. zostały wygaszone.

Na podstawie analizy dokumentów, kontrolerzy stwierdzili, że 7 spośród 9 zobowiązanych, którzy mają ustalony kierunek rekultywacji, było zobowiązanych do zawiadomienia Starosty, w terminie do dnia 28 lutego każdego roku o powstałych zmianach w zakresie gruntów podlegających rekultywacji, zgodnie z art. 22 ust. 3 ustawy. Dwóch zobowiązanych przedłożyło Staroście w ww. terminie informację o powstałych zmianach w zakresie gruntów podlegających rekultywacji. Pozostałych 5 zobowiązanych nie przedłożyło Staroście informacji w tej sprawie, a Starosta nie wystąpił z pismami zawiadamiającymi o obowiązku złożenia informacji o powstałych corocznie zmianach w zakresie gruntów rolnych. Brak lub

nieterminowe złożenie przez osoby zobowiązane o rekultywacji, pisemnych informacji określonych w art. 22 ust. 3 ustawy stanowi uchybienie.

Przyczyną ww. **uchybień** jest nieprzestrzeganie przepisu art. 22 ust. 3 ustawy, co skutkowało brakiem przedłożenia Staroście informacji dotyczących przebiegu rekultywacji gruntów. Odpowiedzialna za ww. nieprawidłowość jest Pani Monika Cieślak – Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

W okresie objętym kontrolą do Starosty wpłynęły 3 wnioski o uznanie rekultywacji za zakończoną. Starosta wydał 3 decyzje w tej sprawie po zasięgnięciu opinii stosownych organów, tj., Wójta Gminy Prostki oraz Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie a także Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku.

Zgodnie z zapisami ustawy art. 27 ust. 3 Starosta był zobowiązany do przeprowadzania cyklicznych kontroli wykonania obowiązku rekultywacji gruntów przez 9 przedsiębiorców. W roku 2022 r. Starosta przeprowadził kontrole w powyższym zakresie jedynie u dwóch zobowiązanych, co stanowi uchybienie, prowadzące w konsekwencji do braku nadzoru nad realizacją procesu rekultywacji gruntów. Przyczyną **uchybień** jest nieprzestrzeganie zapisów art. 27 ust. 3 ustawy. Odpowiedzialna za ww. uchybienie jest Pani Monika Cieślak – Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

Należy zaznaczyć, że sprawozdawczość z zakresu ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, była prowadzona prawidłowo i terminowo. Sprawozdanie RRW-11 z przebiegu realizacji przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie wyłączenia z produkcji użytków rolnych, rekultywacji i zagospodarowania gruntów oraz zasobów i eksploatacji złóż torfów, przesłano do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie w dniu 1 marca 2022 r. (termin przekazania do 31 marca 2022 r.), zaś sprawozdanie RRW - 12 z przebiegu realizacji przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie gromadzenia i wykorzystania środków Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych, w dniu 10 lutego 2022 r. (termin przekazania do 28 lutego 2022 r.).

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe oceny i wnioski wnoszę o:

- egzekwowanie od przedsiębiorców obowiązanych do rekultywacji gruntów, przedkładania informacji o powstałych corocznie zmianach w zakresie gruntów rolnych podlegających rekultywacji, zgodnie z art. 22 ust. 3,
- prawidłowe naliczanie należności i opłat rocznych przy wydawaniu decyzji dotyczących trwałego wyłączenia gruntu z produkcji rolniczej,
- przeprowadzanie cyklicznych kontroli wykonania obowiązku rekultywacji gruntów przedsiębiorcom którym został ustalony kierunek rekultywacji, zgodnie z art. 27 ust. 3 ustawy.

W związku z powyższym, proszę Pana Starostę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz poinformowanie Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjętych działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego, nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO – MAZURSKI
Artur Chojecki